

ความผิดอาญาฐานฉ้อโกงประกันวินาศภัย: ศึกษาการกำหนดเหตุการณ์และกำหนดให้เป็นความผิดอาญาแผ่นดิน

พัทธวีภา พยัคฆบุตร¹

รองศาสตราจารย์อัจฉริยา ชูตินันท์²

บทคัดย่อ

ความผิดฐานฉ้อโกงประกันวินาศภัยเป็นความผิดตามกฎหมายอาญา มีคุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนเอกชนที่คุ้มครองทรัพย์สินจึงถูกกำหนดให้เป็นความผิดอาญาอันยอมความได้ ซึ่งตามความเห็นของศาสตราจารย์ ดร.คณิต ฒ นคร ที่ได้แสดงความเห็นไว้ว่า “การประกันภัยเป็นธุรกิจที่มีผลกระทบต่อความผาสุกของประชาชน การที่กฎหมายบัญญัติให้ความผิดฐานนี้เป็นความผิดอันยอมความได้ จึงไม่เป็นการเหมาะสมด้วยประการทั้งปวง”

จากการศึกษาพบว่า ความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยถูกกำหนดให้เป็นความผิดอันยอมความได้ ทั้งที่ความเสียหายในความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยมีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสาธารณชนเนื่องจากความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยส่งผลกระทบต่อและผลเสียที่เกิดขึ้นในทางสังคมและเศรษฐกิจนั้นเป็นผลกระทบกระเทือนความสงบเรียบร้อยของประชาชนโดยส่วนรวมและเศรษฐกิจของประเทศอย่างรุนแรงเทียบเท่ากับความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยกับความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนที่เป็นความผิดเหตุฉ้อโกงและเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน เนื่องจากองค์ประกอบความผิด มีเฉพาะการแกล้งให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินที่เอาประกันไว้เพื่อให้ได้ประโยชน์จากการประกันวินาศภัยเท่านั้น หากเป็นการกระทำความผิดในลักษณะอื่นเพื่อให้รับค่าประกันวินาศภัยก็ไม่สามารถดำเนินคดีผู้กระทำความผิดได้ ประกอบผู้เสียหายซึ่งเป็นบริษัทไม่ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด จึงไม่ร้องทุกข์ เนื่องจากเกรงว่าจะขัดแย้งกับผู้เอาประกันภัยซึ่งเป็นลูกค้าของตน เสื่อมเสียชื่อเสียงและเป็นการเสียเวลา เสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด อีกทั้งมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1376-1380/2508 พิพากษาวางหลักไว้ว่า “เมื่อได้ความว่าผู้เอาประกันภัยหรือผู้ที่ได้รับประโยชน์ได้ทำให้เกิดวินาศภัยขึ้นด้วยความทุจริตแล้ว ผู้รับประกันภัยก็ไม่ต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้ ไม่จำเป็นที่ต้องฟ้องร้องผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์เป็นคดีอาญา” ทำให้บริษัทผู้รับประกันวินาศภัยไม่ได้มีความประสงค์จะนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ

¹ นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

² ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

และเอื้อประโยชน์ให้มีผู้ที่กระทำการทุจริตฉ้อโกงประกันวินาศภัยกันมากขึ้น จึงมีผลทำให้ผู้ที่กระทำ ความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยไม่เกรงกลัวกฎหมาย เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศ สหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่น เห็นว่า ความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยเป็นความผิดที่ ก่อให้เกิดความเสียหายที่ร้ายแรง ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่นจึงบัญญัติองค์ประกอบให้ ครอบคลุมการกระทำความผิดทั้งหมดเพื่อมิให้เกิดช่องว่างในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด และ ประเทศญี่ปุ่นยังกำหนดให้เป็นความผิดอาญาแผ่นดินทำให้การดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดมี ประสิทธิภาพ

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงใคร่ขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 347/1 โดยบัญญัติว่า “ผู้ใด โดยทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริง ซึ่งควรบอกให้ แจ้ง และโดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์จากการประกันวินาศภัย หรือทำให้ผู้รับประกันภัย ทำ ถอน หรือทำลายกรมธรรม์ประกันภัย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” ทั้งนี้เพื่อให้ครอบคลุมการกระทำความผิดฐาน ฉ้อโกงการประกันวินาศภัยมากขึ้นในลักษณะที่เป็นเหตุฉ้อโกง และเพิ่มโทษให้หนักขึ้นด้วย และควร แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 348 ให้ความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยเป็น ความผิดอันยอมความได้ เพื่อให้การปราบปรามการกระทำความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยมี ประสิทธิภาพและการดำเนินคดีเป็นการดำเนินคดีโดยรัฐมิใช่เป็นการดำเนินคดีโดยเอกชน

1. บทนำ

องค์ประกอบของความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 347 กำหนดว่า “ผู้ใดเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์จากการประกันวินาศภัย แก่ล้งทำ ให้เกิดเสียหายแก่ทรัพย์สินอันเป็นวัตถุที่เอาประกันภัย ต้องระวางโทษ...” ซึ่งเป็นกฎหมายอาญาจึง ต้องตีความ ตามหลักกฎหมายอาญา “หลักไม่มีความผิด และไม่มีโทษ โดยไม่มีกฎหมาย” ซึ่งมาจาก ภาษิตที่ว่า “Nullumcrimen, nullapoena, sine lege”¹ เพราะการใช้กฎหมายอาญาเป็นการจำกัดสิทธิ ของประชาชน หากมีการฝ่าฝืนต้องมีบทลงโทษ องค์ประกอบในความผิดของกฎหมายอาญาจึงต้อง กำหนดไว้อย่างชัดเจน การใช้บังคับกฎหมายอาญาจึงต้องตีความโดยเคร่งครัด(คณิต ณ นคร, 2556: 28)และเนื่องจากถูกจัดไว้ในคุณธรรมทางกฎหมายเป็นคุณธรรมในส่วนที่เป็นเอกชนเพื่อคุ้มครอง ทรัพย์สิน ความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยเป็นความผิดอันยอมความได้ตามความในประมวล กฎหมายอาญา มาตรา 348 เมื่อเป็นความผิดอันยอมความได้ ซึ่งกฎหมายให้สิทธิบุคคลที่เป็น ผู้เสียหายเข้ามาเป็นเงื่อนไขในการดำเนินคดี หรือการระงับการดำเนินคดี พนักงานสอบสวนจะมี อำนาจสอบสวนได้ต้องมีการร้องทุกข์โดยผู้เสียหาย ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินคดีใน ความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัย

คุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยถูกกำหนดว่าเป็น “คุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนเอกชน” ซึ่งเป็นคุณธรรมทางกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิในทรัพย์สินจึง ถูกกำหนดให้เป็นความผิดอันยอมความได้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 348 แต่ธุรกิจประกัน วินาศภัยได้มีการจัดตั้งเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดตามกฎหมาย ความเสียหายหรือ ผลกระทบไม่ได้อยู่ที่บริษัทที่รับประกันภัยอันเป็นคู่สัญญาเท่านั้น แต่หมายความรวมถึงความเสียหาย ที่กระทบต่อประชาชนที่รับประกันภัยทุกคน เพราะผู้ที่ทำประกันถือเป็นส่วนที่สำคัญของความมั่นคง ของบริษัทผู้รับประกันภัย ผู้ที่ทุจริตทำการฉ้อโกงจึงไม่ได้เป็นการเอาไปซึ่งทรัพย์สินของผู้รับ ประกันภัยเท่านั้น แต่เป็นการเอาทรัพย์สินซึ่งอยู่ในรูปของค่าเบี้ยประกันภัยของผู้เอาประกันภัยทุก ๆ คน ซึ่งในความเห็นของศาสตราจารย์ ดร.คณิต ฒ นคร กล่าวไว้ว่าการประกันภัยเป็นธุรกิจที่มี ผลกระทบต่อความผาสุกของประชาชน การที่กฎหมายบัญญัติให้ความผิดฐานนี้เป็นความผิดอันยอม ความได้ จึงไม่เป็นการเหมาะสมด้วยประการทั้งปวง(คณิต ฒ นคร, 2556: 28)

ความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัย ถูกกำหนดให้เป็นความผิดอันยอมความได้เนื่องจาก คุณธรรมทางกฎหมายเป็นคุณธรรมในส่วนที่เป็นเอกชนเพื่อคุ้มครองทรัพย์สิน เมื่อพิจารณา เปรียบเทียบกับความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยกับความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนแล้ว ความผิด ฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยนั้นมิได้ก่อให้เกิดความเสียหายที่น้อยกว่าความผิดฐานฉ้อโกง ประชาชนเลยและยังเป็นความผิดที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยและประโยชน์ส่วนได้เสียของประชาชน อีกด้วย

เมื่อความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยเป็นความผิดอาญาอันยอมความได้ทำให้เกิด ปัญหาในการดำเนินคดี เนื่องจาก บริษัทประกันวินาศภัยส่วนใหญ่ไม่ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด เพราะมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่1376-1380/2508 “เมื่อได้ความว่าผู้เอาประกันภัย หรือผู้ได้รับ ประโยชน์ได้ทำให้เกิดวินาศภัยขึ้นด้วยความทุจริตแล้ว ผู้รับประกันก็ไม่ต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้ ไม่จำเป็นที่ต้องฟ้องร้องผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์เป็นคดีอาญา” ส่งผลให้ผู้กระทำความผิด ฐานฉ้อโกงไม่เกรงกลัวกฎหมายและในส่วนของบริษัทประกันภัยนั้นก็ไม่อยากจะมีปัญหาขัดแย้งกับผู้ เอาประกันภัยซึ่งเป็นลูกค้าของตนโดยเกรงว่าจะเสื่อมเสียชื่อเสียงและเป็นการเสียเวลาเสียค่าใช้จ่ายใน การดำเนินคดี(อภิชาติ คำดี, 2549: 43-44)

เนื่องจากมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ การลงทุน ความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของ ประเทศ การดำเนินธุรกิจ ทั้งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ ผลกระทบต่อการลงทุนผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของประเทศ และผลกระทบต่อการค้าเงินธุรกิจมาก ความผิดฐาน ฉ้อโกงการประกันวินาศภัยไม่สมควรจะเป็นความผิดอันยอมความได้ทำให้มีเหตุผลและความจำเป็น ในการกำหนดให้ความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน

2.แนวคิดทฤษฎีกฎหมายอาญาเกี่ยวกับความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัย

กฎหมายอาญามีบทบาทของกฎหมายเป็นตัวกำหนดแนวทางในการบัญญัติกฎหมายและช่วยให้ฝ่ายนิติบัญญัติกำหนดหลักเกณฑ์ว่าการกระทำใดที่ควรเป็นความผิดอาญา และการกระทำใดไม่ควรเป็นความผิดอาญาได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น ในการกำหนดความผิดอาญาก็ย่อมต้องกำหนดให้สอดคล้องกับบทบาทของกฎหมายอาญาดูด้วยเช่นกัน เนื่องจากกฎหมายอาญาเป็นการกำหนดการกระทำผิดในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งเรียกว่าอาชญากรรม ดังนั้นจึงต้องศึกษาโครงสร้างของความผิดอาญาและการตีความกฎหมายอาญาลักษณะและบทบาทของกฎหมายอาญา หลักการกำหนดความผิดอาญาแผ่นดินและความผิดอันยอมความได้ กฎหมายอาญากับการลงโทษและคุณธรรมทางกฎหมาย

2.1 โครงสร้างของความผิดอาญาและการตีความกฎหมายอาญา

โครงสร้างของความผิดอาญาออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นการการกระทำที่ครบองค์ประกอบตามที่กฎหมายบัญญัติทั้งองค์ประกอบภายนอก (Objective Elements) และองค์ประกอบภายใน (Subjective Elements) ส่วนที่ 2 เป็นการการกระทำที่มีความผิดกฎหมายและเป็นการการกระทำที่มีความชั่วซึ่งความชั่วในทางกฎหมายอาญาหมายถึง การทำผิดได้ของการกำหนดเจตจำนง(แสวง บุญเฉลิมวิภาส, 2546: 172 และคณิต ฌ นคร, 2559 : 32)

เมื่อมีการบัญญัติความผิดอาญาเมื่อนำไปใช้ต้องใช้กฎหมายนั้นตามหลักประกันในกฎหมายอาญา บทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 2 บัญญัติไว้เท่านั้น ซึ่งหลักดังกล่าวตามสากลแล้วเรียกว่า Nullacrimen, nullapoena sine lege หรือ Principle of Legality หมายความว่า “หลักไม่มีโทษ โดยไม่มีกฎหมาย” หลักนี้ได้นำมาบัญญัติไว้ตั้งแต่สมัยกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 และได้มีการปรับปรุงกฎหมายในเวลาต่อมาซึ่งเกิดขึ้นในสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และจากการศึกษาพบว่า การตีความกฎหมายอาญาจะต้องตีความตามตัวอักษรและตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติกฎหมายนั้น ๆ โดยมีหลักการตีความหมายพิเศษอีกประการคือกฎหมายอาญาต้องตีความโดยเคร่งครัด เนื่องจากเป็นกฎหมายที่มีผลบังคับอันอาจกระทบถึงสิทธิเสรีภาพของบุคคล

2.2 หลักการกำหนดความผิดอาญาแผ่นดินและความผิดอันยอมความได้

กฎหมายอาญามีการแบ่งประเภทความผิดอาญาเป็น 2 ประเภท คือ ความผิดอาญาต่อส่วนตัวหรือความผิดอาญาอันยอมความได้ และความผิดอาญาต่อแผ่นดิน ความผิดอันยอมความได้ในหลักการควรมีลักษณะสามประการ คือ เป็นความผิดที่มีความเป็นอาชญากรรมน้อย เป็นความผิดที่มีคุณธรรมทางกฎหมายเป็นเรื่องส่วนตัวอย่างมากที่พึงเคารพเจตจำนงของผู้เสียหาย และเป็นความผิดที่มุ่งประสงค์จะคุ้มครองผู้เสียหายอย่างแท้จริง

ความแตกต่างระหว่างคดีอาญาต่อส่วนตัวหรือความผิดอาญาอันยอมความได้กับคดีอาญาแผ่นดินนั้นไม่ได้อยู่ที่ “ผู้ได้รับความเสียหาย” เพราะคดีอาญาทั้งสองประเภทรัฐเป็นผู้ได้รับความ

เสียหายทั้งสิ้น โดยเอกชนในฐานะผู้เสียหายอาจได้รับความเสียหายด้วยในบางกรณี การที่ฝ่ายนิติบัญญัติกำหนดพฤติการณ์ใดเป็นความผิดอาญา ก็เท่ากับว่าฝ่ายนิติบัญญัติพิจารณาแล้วเห็นว่าพฤติการณ์นั้นรัฐได้รับความเสียหายและผู้กระทำความผิดถูกลงโทษทางอาญา มิเช่นนั้นฝ่ายนิติบัญญัติคงปล่อยให้พฤติการณ์นั้นเป็นเรื่องที่วากล่าวกันทางแพ่ง ความแตกต่างระหว่างคดีอาญาต่อส่วนตัวกับคดีอาญาแผ่นดินนั้นอยู่ที่ “ผู้ประเมินความเสียหาย” ในคดีอาญาต่อแผ่นดินรัฐได้รับความเสียหายและรัฐโดยพนักงานอัยการทำหน้าที่ประเมินความเสียหายต่อแผ่นดิน โดยจะสั่งฟ้องร้องหรือสั่งไม่ฟ้องดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำผิด ในขณะที่คดีอาญาต่อส่วนตัวเอกชนผู้ได้รับความเสียหายอยู่ในสถานะที่เป็นผู้ประเมินความเสียหายได้ดีกว่ารัฐ การเริ่มยุติคดีความผิดต่อส่วนตัวนี้จึงอยู่ที่การตัดสินในของผู้เสียหาย (ปกป็อง ศรีสนิท, 2550: 473-475)

ความผิดอันยอมความได้หรือความผิดต่อส่วนตัว เป็นความผิดที่มีลักษณะของการกระทำที่ไม่รุนแรงและเป็นความผิดที่มุ่งประสงค์จะคุ้มครองผู้เสียหายอย่างแท้จริง จึงไม่มีผลกระทบต่อประโยชน์ของสาธารณะโดยตรง ได้แก่ ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา ความผิดอนาจาร ดังนั้น ในการดำเนินคดีอาญาดังกล่าวต้องขึ้นอยู่กับเจตจำนงของผู้เสียหาย โดยจะเข้าร้องทุกข์หรือไม่ก็ได้ เพราะการร้องทุกข์มีความสำคัญและจำเป็น ต่อการดำเนินคดีในความผิดต่อส่วนตัว

2.3 กฎหมายอาญากับการลงโทษ

กฎหมายอาญาประกอบด้วยสองส่วนคือ ความผิดอาญาและส่วนที่ว่าด้วยผลทางกฎหมายหรือที่เราว่ามาตรการบังคับทางอาญา การลงโทษเป็นสิ่งสำคัญในกฎหมายอาญา การลงโทษในทางกฎหมายอาญาเป็นการกระทำต่อผู้กระทำความผิดอย่างมีวัตถุประสงค์หลายประการ เช่น วัตถุประสงค์เพื่อเป็นการทดแทน วัตถุประสงค์เพื่อเป็นการข่มขู่ ยับยั้ง ซึ่งมีองค์ประกอบสี่ประการคือ ประการแรกการบังคับโทษต้องแน่นอนไม่เลือกปฏิบัติ ประการที่สองการลงโทษต้องร้ายแรงพอที่จะยับยั้งมิให้คนคิดที่จะกระทำความผิด ประการที่สามการลงโทษต้องรวดเร็ว และประการที่สี่การลงโทษต้องเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อให้คนทั่วไปได้รับรู้ถึงผลของการกระทำความผิด อันถือเป็น การข่มขู่โดยทั่วไปด้วย (ณรงค์ ใจหาญ, 2546:) วัตถุประสงค์ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด วัตถุประสงค์เพื่อตัดผู้กระทำผิดออกจากสังคม วัตถุประสงค์เพื่อเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้เสียหาย และวัตถุประสงค์เพื่อกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

2.4 คุณธรรมทางกฎหมาย

คุณธรรมทางกฎหมายเป็นพื้นฐานในการบัญญัติกฎหมายและคุณธรรมทางกฎหมายยังเป็น ประโยชน์หรือคุณค่าของการอยู่ร่วมกันที่กฎหมายคุ้มครองหรือประโยชน์ที่กฎหมายคุ้มครอง คุณธรรมทางกฎหมายจึงมีประโยชน์หลายประการ คือ คุณธรรมทางกฎหมายเป็นส่วนหนึ่งของความผิดอาญาฐานต่าง ๆ คุณธรรมทางกฎหมายจึงเป็นเครื่องช่วยในการตีความกฎหมายอาญา การตีความกฎหมายโดยใช้คุณธรรมทางกฎหมายเป็นแนวทางในการบังคับใช้กฎหมายก็จะไม่ก่อให้เกิด

ความลับสนในการบังคับใช้กฎหมาย และคุณธรรมทางกฎหมายนั้นยังช่วยในการแบ่งแยกจัดหมวดหมู่ของกฎหมายในประเภทของความผิดฐานต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน โดยคุณธรรมทางกฎหมายที่คุ้มครอง “ทรัพย์สิน” ได้แก่ ความผิดฐานฉ้อโกง ตามมาตรา 341 ความผิดฐานฉ้อโกงประชาชน ตามมาตรา 343 ความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัย ตามมาตรา 347 เป็นต้น

คุณธรรมทางกฎหมายยังได้มีการแบ่งกฎหมายออกเป็นส่วนตัวเอกชน (individualrechtsgut) และในส่วนของส่วนรวม (universal rechtsgut) เหตุผลในการแบ่งดังกล่าวจะนำไปใช้ประโยชน์ในทางคดีในการพิจารณาความเป็นผู้เสียหายตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ผู้เสียหายจึงหมายถึงความถึง “บุคคลที่คุณธรรมทางกฎหมายของเขาถูกล่วงละเมิดจากการกระทำความผิดอาญา” (คณิศร ฅ นคร, 2540: 278-280) คุณธรรมทางกฎหมายแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทดังนี้

1) คุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนตัวเอกชน (Individualrechtsgut)

คุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนตัวเอกชน เช่น คุณธรรมทางกฎหมายที่คุ้มครองในเรื่องของ “ชีวิต” “เสรีภาพ” “กรรมสิทธิ์” เป็นต้น โดยคุณธรรมทางกฎหมายในส่วนนี้ของเอกชนนั้นกฎหมายก็มุ่งที่จะคุ้มครองในเรื่องที่เกี่ยวกับบุคคลโดยตรงโดยแฝงอยู่ในบทบัญญัติความผิดฐานต่าง ๆ ก็จะเป็นผลให้บุคคลที่กฎหมายให้การคุ้มครองดังกล่าวนั้นกลายมาเป็นผู้เสียหาย และเป็นผู้มีอำนาจเข้ามาดำเนินคดีอาญาและรัฐจึงยอมให้มีการยอมความกันได้

2) คุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนรวม (Universalrechtsgut)

คุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนรวม เช่น “ความปลอดภัยของการจราจร” “สภาพความแท้ของเงินตรา” “การรักษาไว้ซึ่งความลับของประเทศในทางทหาร” เป็นต้น รัฐไม่มีนโยบายให้ผู้เสียหายเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้เสียหายจึงไม่มีสิทธิ์ในการเป็นเงื่อนไขให้อำนาจดำเนินคดี (Prozessvoraussetzung) อาทิเช่น ความผิดเกี่ยวกับชีวิต ความผิดต่อข้อบัญญัติทางศีลธรรม ความผิดต่อความมั่นคงและความเชื่อถือ ความผิดต่อความสงบสุขและความปลอดภัยของประชาชน ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ เป็นต้น

3. หลักกฎหมายเกี่ยวกับความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยของประเทศไทยและต่างประเทศ

กฎหมายเกี่ยวกับความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยของประเทศไทย ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่นมีหลักดังนี้

3.1 หลักกฎหมายเกี่ยวกับความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยของประเทศไทย

ความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยถูกบัญญัติไว้ในลักษณะ 12 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน หมวด 3 ความผิดฐานฉ้อโกงซึ่งมีหลักกฎหมายดังนี้

3.1.1. ความผิดฐานฉ้อโกง

ความผิดฐานฉ้อโกง (Offences of Cheating and Fraud) มีองค์ประกอบภายนอกของความผิดในส่วนของการกระทำ และองค์ประกอบภายในที่เกี่ยวกับจิตใจของผู้กระทำผิด ประกอบด้วย การหลอกลวงผู้อื่น

1) โดยการหลอกลวงจะต้องเกิดจากการกระทำของผู้หลอกลวงโดยอาจเป็นการแสดงข้อความเท็จ หรือปกปิดความจริง ซึ่งควรบอกให้แจ้งก็ได้ การหลอกลวงกฎหมายมิได้จำกัดวิธีการ ผู้กระทำอาจใช้วิธีการอย่างใดก็ได้ ซึ่งต้องเป็นการหลอกลวงด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งใน 2 ประการดังต่อไปนี้ คือ

(1) ด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หมายความว่า ข้อความที่แสดงต่อผู้อื่นในการหลอกลวงเป็นการกล่าวอ้างถึงข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่งต้องเป็นเท็จ

(2) ปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง

ปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง หมายความว่า การที่มีข้อความจริงอยู่อย่างใดอย่างหนึ่งแล้วปกปิดเอาไว้หรือไม่เปิดเผยบอกให้ทราบความจริง (La Dissimulation de Faith Varies) ซึ่งผู้กระทำมีหน้าที่ต้องแจ้งให้ทราบความจริงแต่ไม่แจ้ง หน้าที่ในที่นี้เช่น หน้าที่ตามกฎหมาย (Legal Obligation) ที่บัญญัติไว้ว่า จะต้องแจ้งข้อความจริงอย่างไรบ้างแล้วปกปิดไว้เสียหน้าที่ตามสัญญาซึ่งกำหนดกันไว้ระหว่างคู่กรณีว่า กรณีเช่นไรบ้างที่จะต้องแจ้งความจริงต่อกันให้ทราบ ถ้าปกปิดข้อความจริงเสียก็ย่อมเป็นความผิดเหมือนกัน หน้าที่เนื่องจากเคยปฏิบัติต่อกันมาก่อน ไม่มีกฎหมายกำหนดไว้โดยตรงว่าเรื่องใดบุคคลมีหน้าที่ต้องแจ้งความจริง โดยผู้หลอกลวงรู้ถือว่าข้อความจริงหรือเหตุการณ์นั้นมีอยู่อย่างไร กลับนิ่งเสียไม่บอกให้แจ้งโดยเจตนาให้ผู้ถูกหลอกลวงเข้าใจผิดและหลงเชื่อตามนั้น โดยไม่ใช่การหลงลืมเพราะไม่รู้ข้อความจริงที่ปกปิดนั้น

โดยการหลอกลวงตั้งว่านั่นได้ไปซึ่ง (1) ได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือ (2) ทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ

2) เจตนาพิเศษ โดยมีมูลเหตุชักจูง โดยทุจริต

มาตรา 341 บัญญัติว่า “โดยทุจริต” ไว้ข้างต้น ซึ่งแสดงว่า เป็นการหลอกลวงเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้ ความในตอนที่ว่า “โดยการหลอกลวงตั้งว่านั่นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม” ก็ต้องแสดงว่า ได้ทรัพย์สินไปตามมูลเหตุชักจูงใจอันเป็นประโยชน์ที่มีควรได้ ไม่จำเป็นต้องถึงได้กรรมสิทธิ์ไป ดังนี้เป็นเจตนาพิเศษ

3.1.2. ความฐานฉ้อโกงประชาชน

ทำให้ต้องรับโทษหนักขึ้น อีกเหตุหนึ่งเช่นเดียวกับมาตรา 342 ดังนั้น จึงต้องเข้าองค์ประกอบของความผิดฐานฉ้อโกง ตามมาตรา 341 ให้ครบถ้วนเสียก่อน ถึงจะเป็นเหตุให้ผู้กระทำมีความผิดตามมาตรา 343 ได้ และต้อง กระทำต่อประชาชน หมายถึง การฉ้อโกงนั้นได้กระทำต่อ

ประชาชน คำว่า ประชาชน (Public) หมายถึง บุคคลทั่วไป ไม่จำกัดว่าเป็นผู้ใด และไม่ถือว่าเป็นจำนวนมากหรือน้อยเป็นสำคัญ ข้อสำคัญลักษณะของการหลอกลวงต้องเปิดกว้างต่อประชาชนทั่วไปหรือประชาชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งไม่เจาะจงตัวคน

3.1.3 ความผิดฐานฉ้อโกงประกันวินาศภัย

องค์ประกอบของความผิดความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนต้องแก้งทำให้เกิดเสียหาย หมายถึง การจงใจทำให้เกิดความเสียหายที่อาจคำนวณเป็นเงินได้ อันเป็นภัยที่ผู้รับประกันภัยรับเสี่ยง เพราะถ้าเป็นภัยอื่นนอกจากที่เอาประกันไว้ก็มีใช้การทำให้ได้รับประโยชน์จากการประกันวินาศภัย กรณีจะเป็นความผิดสำเร็จต่อเมื่อ มีความเสียหายเกิดขึ้นแล้ว การทำให้เสียหายนี้อาจทำให้เสียหายโดยสิ้นเชิงหรือบางส่วนก็ได้ เช่น เผาบ้านที่ประกันภัยไว้เพื่อเอาประกันภัย ถ้ามีชาวบ้านช่วยกันดับทันทีพยายามฉ้อโกงตามมาตรานี้ แต่ถ้าทรัพย์สินนั้นถูกเผาไหม้ไปบางส่วน ซึ่งสามารถเรียกค่าประกันได้แล้ว ก็เป็นความผิดสำเร็จ และหมายถึงเฉพาะทรัพย์สินที่เอาประกันภัยเท่านั้น เช่น การประกันภัยรถยนต์ ก็หมายถึง การแก้งให้เกิดเสียหายแก่รถยนต์ซึ่งเป็นทรัพย์สินอันเป็นวัตถุเอาประกันโดยมีเจตนาเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์จากการประกันวินาศภัย โดยการแก้งทำให้เกิดการเสียหายแก่ทรัพย์สินอันเป็นวัตถุที่เอาประกัน จะเป็นความผิดตามมาตรานี้ ต้องเป็นการกระทำโดยเจตนาพิเศษ คือ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์จากการประกันวินาศภัยนั้น ถ้าเป็นเจตนาอย่างอื่นไม่เป็นความผิดตามมาตรานี้ แม้การกระทำนั้นจะทำให้ผู้อื่นได้รับประโยชน์จากการประกันวินาศภัย โดยความผิดฐานนี้เป็นความผิดอันยอมความได้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 348

3.2 หลักกฎหมายเกี่ยวกับความผิดฐานฉ้อโกงประกันวินาศภัยของต่างประเทศ

หลักกฎหมายเกี่ยวกับความผิดฐานฉ้อโกงประกันวินาศภัยของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่นมีหลักกฎหมายที่สำคัญ ดังนี้

3.2.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา

กฎหมายการประกันการถูกฉ้อโกงของประเทศสหรัฐอเมริกาถูกบัญญัติขึ้นโดยผู้ซึ่งมีความรู้และความเข้าใจถึงผลประโยชน์ที่ได้มาจากการโกงผู้อื่น กฎหมายการฉ้อโกง รวมถึงไปถึงการเรียกร้องให้จ่ายค่าประกัน การประกันตนเกี่ยวกับการโกง และการออกกฎหมาย มีเงื่อนไขความสัมพันธ์ที่แยกออกจากกันกับผู้รับประกันการฉ้อโกง มีการตกลงกันอย่างลับ ๆ ที่ไม่ขึ้นต่อกันเกี่ยวกับความช่วยเหลือและส่งเสริมกฎหมายเกี่ยวกับการฉ้อโกงโดยมีการกำหนดลักษณะความผิดฐานฉ้อโกงประกันวินาศภัยที่ครอบคลุมการกระทำความผิดตั้งแต่การฉ้อโกงให้เกิดสัญญาประกันวินาศภัยบุคคลนั้นเจตนาที่จะฉ้อโกงหรือหลอกลวงผู้รับประกันภัย ผู้รับผิดชอบในการจ่ายเงินต่อการเรียกร้องการประกันภัยภายใต้ข้อตกลงของการประกันภัยการเตรียมหรือเหตุผลที่ถูกเตรียม มีข้อความว่าบุคคลใดที่รู้ว่ากระทำผิด หรือถูกชักจูงไปในทางที่ผิดไปจากข้อเท็จจริง และถูกเสนอไปยังผู้

รับประกัน หรือการนำเสนอหรือเหตุที่ต้องเสนอ ไปยังผู้รับประกันภัย แลงการณ์ว่าผู้ที่กระทำ ความผิด หรือถูกชักจูงไปในทางที่ผิดไปจากข้อเท็จจริง เป็นต้น และมีการกำหนดโทษที่ค่อนข้าง รุนแรง

3.2.2 ประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นมีกฎหมายที่ควบคุมการฉ้อโกงประกันภัย คือ The Criminal Penal Law of Japan, Article 246 ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า “ผู้ใดกระทำการหลอกลวงเพื่อให้ได้ซึ่งเงิน ที่อยู่อาศัย หรืออสังหาริมทรัพย์อื่น ๆ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี” และให้เป็นความผิดที่ยอมความกันไม่ได้ นอกจากนี้ ยังมีบทบัญญัติในเรื่องของ “มาตรการการต่อต้านการฉ้อโกงถูกส่งเสริม โดยสังคม” และ กฎหมายอาญาที่บัญญัติเฉพาะด้วย(เกริกชัย ฉันทจิตต์, 2556: 96)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความผิดอาญาฐานฉ้อโกงประกันวินาศภัยตามกฎหมาย

ประเทศไทยและต่างประเทศ

เนื่องจากความผิดฐานฉ้อโกงประกันวินาศภัยถูกกำหนดความผิดไว้เฉพาะลักษณะการ กระทำความผิดที่เป็นการแกล้งทำให้ทรัพย์สินที่ประกันวินาศภัยได้รับความเสียหายเพื่อให้ตนเองหรือ ผู้อื่นได้รับประโยชน์จากการประกันวินาศภัย และเป็นความผิดอาญาอันยอมความได้ทำให้มีปัญหา ดังนี้

1) คุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัย

ความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัย มีคุณธรรมทางกฎหมายที่เป็นส่วนเอกชน อันเป็นคุณธรรมทางกฎหมายที่คุ้มครองทรัพย์สินของบุคคล ได้แก่ ผู้รับประกันวินาศภัยมิให้ถูกผู้เอา ประกันภัยหรือบุคคลอื่นหลอกลวงโดยการแกล้งทำให้ทรัพย์สินที่เอาประกันวินาศภัยไว้เสียหาย หรือ ถูกทำลายไป เพื่อให้ผู้รับประกันวินาศภัยต้องจ่ายค่าประกันวินาศภัย แต่ความเสียหายของผู้ รับประกันวินาศภัยนั้นมิได้กระทบต่อสิทธิในทรัพย์สินของผู้รับประกันภัยแต่ผู้เดียวไม่ เพราะลักษณะ ของการประกันวินาศภัยเป็นการเฉลี่ยความเสี่ยงในการเกิดความเสียหายของผู้เอาประกันภัย โดย นำมาคำนวณเป็นเบี้ยประกันภัย การกระทำความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัย จึงกระทบต่อ ความสงบเรียบร้อยของสาธารณชนด้วย

เหตุที่กล่าวว่าความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัย กระทบต่อความสงบเรียบร้อยของ สาธารณชนเนื่องจากความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยส่งผลกระทบและผลเสียที่เกิดขึ้นในทาง สังคมและเศรษฐกิจนั้นเป็นผลกระทบที่รุนแรง ทั้งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศเนื่องจากธุรกิจ ความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยเป็นธุรกิจที่รัฐถือว่าเป็นสถาบันการเงินประเภทหนึ่งซึ่งรัฐเข้า มาควบคุมการประกอบธุรกิจประเภทนี้ตามพระราชบัญญัติการประกันวินาศภัย พ.ศ.2535 การ

ข้อเท็จจริงประการหนึ่งคือ วิทยาศาสตร์สามารถสร้างความเสียหายได้ ทั้งความเสียหายเป็นตัวเงินสามารถวัดได้ และความเสียหายที่นอกเหนือจากตัวเงินวัดผลเสียหายไม่ได้ ซึ่งมีผลความเสียหายมากมายมหาศาลและมีผู้เสียหายจำนวนมาก อันอาจทำให้ระบบเศรษฐกิจทั้งระบบสั่นคลอนความผิฐานข้อเท็จจริงประการนี้ วิทยาศาสตร์เข้าข่ายเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และความเสียหายอาจส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศได้

ดังนั้น การกำหนดให้ความผิฐานข้อเท็จจริงประการนี้ วิทยาศาสตร์ เป็นความผิฐานยอมความได้ ซึ่งตามกรอบแนวคิดในทางนิติบัญญัติมีลักษณะ 3 ประการคือ เป็นความผิฐานที่มีความเป็นอาชญากรรมน้อยเป็นความผิฐานที่มีคุณธรรมทางกฎหมายเป็นเรื่องส่วนตัวอย่างมากที่พึงเคารพเจตจำนงของผู้เสียหาย และเป็นความผิฐานที่มุ่งประสงค์จะคุ้มครองผู้เสียหายอย่างแท้จริง ซึ่งท่าน ดร. คณิต ญ นคร ได้กล่าวถึงความผิฐานข้อเท็จจริงประการนี้ว่า การประกันวิทยาศาสตร์เป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับความผิฐานของประชาชน แต่ความผิฐานข้อเท็จจริงประการนี้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 347 กฎหมายก็บัญญัติให้เป็นความผิฐานยอมความได้ ทำให้เห็นว่าระบบกฎหมายอาญาของประเทศไทย ยังไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนและยังกล่าวอีกว่า ด้วยคุณธรรมทางกฎหมายของความผิฐานข้อเท็จจริงประการนี้ ความผิฐานข้อเท็จจริงประการนี้ควรเป็นความผิฐานอาญาแผ่นดินมิใช่ความผิฐานต่อส่วนตัวดังเช่นปัจจุบันซึ่งแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับกฎหมายที่ใช้ควบคุมการข้อเท็จจริงในการประกันวิทยาศาสตร์ของประเทศไทยที่กำหนดว่าความผิฐานข้อเท็จจริงประการนี้วิทยาศาสตร์เป็นความผิฐานที่ยอมความกันไม่ได้

2) วิเคราะห์การกำหนดเหตุจรรยาบรรณในความผิฐานข้อเท็จจริงประการนี้วิทยาศาสตร์

ความผิฐานการข้อเท็จจริงประการนี้วิทยาศาสตร์ถูกกำหนดให้เป็นความผิฐานอาญาที่ยอมความได้และมีองค์ประกอบความผิฐานที่ไม่ครบทุกองค์ประกอบความผิฐานในการกระทำความผิฐาน ข้อเท็จจริงประการนี้วิทยาศาสตร์ให้ครอบคลุมทุกลักษณะของการกระทำ ตั้งแต่การหลอกลวงเพื่อให้เกิดสัญญาประกันภัย การหลอกลวงเกี่ยวกับตัวทรัพย์สินที่เอาประกันภัย รวมถึงการหลอกลวงเพื่อให้ได้ค่าสินไหมทดแทนจากการประกันวิทยาศาสตร์เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับความผิฐานข้อเท็จจริงประชาชนซึ่งเป็นบทจรรยาบรรณของความผิฐานข้อเท็จจริงและเป็นเพียงบทมาตราเดียวในหมวดนี้ที่ถูกกำหนดให้เป็นความผิฐานอาญาแผ่นดิน เนื่องจากความผิฐานข้อเท็จจริงประชาชนเป็นความผิฐานที่มีความเสียหายต่อประชาชน ซึ่งผลกระทบต่อที่ก่อกำเนิดขึ้นจากความผิฐานข้อเท็จจริงประการนี้วิทยาศาสตร์นั้นมิได้ก่อให้เกิดความเสียหายที่น้อยกว่าความผิฐานข้อเท็จจริงประชาชนเพราะผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ การลงทุนความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของประเทศ การดำเนินธุรกิจอันถือว่ามีผลเสียหายต่อประชาชนซึ่งหากกำหนดองค์ประกอบของความผิฐานให้ครอบคลุมการกระทำข้อเท็จจริงประการนี้วิทยาศาสตร์และเพิ่มโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิฐานยอมความได้ว่าเป็นการกำหนดเหตุจรรยาบรรณของความผิฐานนี้ด้วย

3) วิเคราะห์เปรียบเทียบความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยตามกฎหมายไทยและต่างประเทศ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 347 กับประมวลกฎหมายอาญาของรัฐเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกาแล้ว ความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยของสหรัฐอเมริกาบัญญัติกฎหมายครอบคลุมการกระทำความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยทั้งหมดโดยถือว่าเป็นการฉ้อโกงหรือหลอกลวงผู้รับประกันภัย ผู้รับประกันชดเชบในการจ่ายเงินต่อการเรียกร้องการประกันภัยภายใต้ข้อตกลงของการประกันภัยไม่ได้จำกัดเฉพาะการกระทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินที่เอาประกันวินาศภัยเท่านั้น และมีลักษณะเดียวกับการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการฉ้อโกงการประกันภัยของประเทศญี่ปุ่น The Criminal Penal Law of Japan, Article 246 ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า “ผู้ใดกระทำการหลอกลวงเพื่อให้ได้ซึ่งเงิน ที่อยู่อาศัย หรืออสังหาริมทรัพย์อื่น ๆ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี” ทำให้เห็นว่า ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศญี่ปุ่น เห็นว่า ความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยเป็นความผิดที่ก่อให้เกิดความเสียหายที่ร้ายแรง และมีลักษณะการกระทำความผิดที่มีหลายลักษณะ ดังนั้นการบัญญัติกฎหมายของทั้งสองประเทศจึงบัญญัติให้ครอบคลุมการกระทำความผิดให้มากที่สุดเพื่อมิให้เกิดช่องว่างในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด และในกฎหมายญี่ปุ่นนั้นกำหนดว่าเป็นความผิดที่ย่อมความกันไม่ได้ ซึ่งเมื่อเป็นความผิดที่ย่อมความไม่ได้การดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดก็กระทำได้ง่ายขึ้น

4) ความเหมาะสมในการกำหนดให้ความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน

เมื่อพิจารณาถึงคุณธรรมทางกฎหมายและการดำเนินคดีในความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัย ต้องมีการร้องทุกข์ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดแล้ว หากปล่อยให้เป็นการผิดอาญาที่ย่อมความได้ย่อมก่อให้เกิดความเสียหาย เนื่องจากการกระทำความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัย เป็นอาชญากรรมอันเป็นพฤติกรรมที่กระทบต่อบุคคลในสังคม เป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติของกฎหมายและเป็นการกระทำที่ผิดศีลธรรม เป็นผลให้บุคคลโดยส่วนรวมในสังคมได้รับความเดือดร้อน ด้วยเหตุนี้ผู้ที่กระทำความผิดดังกล่าวก็ต้องที่จะได้รับโทษในสิ่งที่ตนได้กระทำลงไป อันเป็นเจตนารมณ์ของกฎหมายอาญา แต่เนื่องจากประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 348 กำหนดให้ความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยเป็นความผิดอันยอมความได้ ดังนั้นจึงมีผลทำให้มาตรการบังคับทางอาญา มีปัญหาเป็นอย่างมาก

เนื่องจากการดำเนินคดีในความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัย คือการร้องทุกข์ ซึ่งผู้ร้องทุกข์อันเป็นผู้เสียหายตามมาตรานี้ได้แก่ บริษัทผู้รับประกันวินาศภัย ทำให้การดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยค่อนข้างน้อย เนื่องจากเหตุผล 2 ประการ คือ องค์ประกอบความผิด ความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยค่อนข้างแคบเฉพาะการแกล้งให้เกิด

ความเสียหายต่อทรัพย์สินที่เอาประกันไว้เท่านั้น หากเป็นการกระทำในลักษณะอื่นเพื่อให้รับค่าประกัน วิทยาศาสตร์ก็ไม่อาจนำมาตราการทางอาญาตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 347 มาใช้บังคับกับ ผู้กระทำความผิดได้ ประกอบกับบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 347 นี้เป็นความผิด ที่ยอมความกันได้ บริษัทผู้รับประกันวินาศภัยต้องร้องทุกข์ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดจึงจะทำให้ มาตรการบังคับทางอาญามีผลบังคับ บริษัทผู้รับประกันวินาศภัยส่วนใหญ่ไม่อยากจะมีความขัดแย้ง กับผู้เอาประกันภัยซึ่งเป็นลูกค้าของตน โดยเกรงว่าจะเสื่อมเสียชื่อเสียงและเป็นการเสียเวลา เสีย ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัย อีกทั้งมีคำพิพากษา ศาลฎีกาที่ 1376-1380/2508 ที่พิพากษาวางหลักไว้ว่า “เมื่อได้ความว่าผู้เอาประกันภัยหรือผู้ที่ ได้รับประโยชน์ได้ทำให้เกิดวินาศภัยขึ้นด้วยความทุจริตแล้ว ผู้รับประกันภัยก็ไม่ต้องจ่ายค่าสินไหม ทดแทนให้ ไม่จำเป็นที่ต้องฟ้องร้องผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์เป็นคดีอาญา” ซึ่งคำพิพากษา ดังกล่าวทำให้ บริษัทผู้รับประกันวินาศภัยไม่ได้มีความประสงค์จะนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ อีกทั้งยังทำให้เอื้อประโยชน์ให้มีผู้ที่กระทำการทุจริตฉ้อโกงการประกันวินาศภัยกันมากขึ้น จึงมีผลทำให้ผู้ ที่กระทำความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยไม่เกรงกลัวกฎหมาย

5) เหตุผลและความจำเป็นในการกำหนดให้ความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยเป็น ความผิดอาญาแผ่นดิน

ความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยมีลักษณะกระทบกระเทือนความสงบเรียบร้อย ของประชาชนโดยรวม ไม่ใช่เป็นเรื่องระหว่างเอกชนเหมือนกับการฉ้อโกงในลักษณะอื่น ๆ เช่นกัน ซึ่งการกระทำความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ การลงทุน ความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของประเทศ การดำเนินธุรกิจ ทั้งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของ ประเทศ ผลกระทบต่อการลงทุน ผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของประเทศ และ ผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ

5. ข้อเสนอแนะ

จากปัญหาการบังคับกฎหมายในความผิดฐานประกันวินาศภัยดังกล่าวข้างต้น ควรมีการ แก้ไขเพิ่มเติมความผิดเกี่ยวกับฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัย ดังนี้

1) ควรแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 347/1 ดังนี้ “ผู้ใดโดยทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดง ข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริง ซึ่งควรบอกให้แจ้ง และโดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์จากการประกันวินาศภัย หรือทำให้ผู้รับประกันภัย ทำ ถอน หรือทำลายกรมธรรม์ประกันภัย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ” ทั้งนี้เพื่อให้ครอบคลุมการกระทำความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยซึ่งหาก กำหนดองค์ประกอบของความผิดให้ครอบคลุมการกระทำฉ้อโกงการประกันวินาศภัยและเพิ่มโทษที่

จะลงแก่ผู้กระทำความผิดย่อมถือได้ว่าความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยเป็นบทลงโทษของความผิดฐานฉ้อโกง เฉกเช่นเดียวกับความผิดฐานฉ้อโกงประชาชน

2) ควรเพิ่มบทลงโทษทั้งจำคุกและปรับจากความผิดฐานฉ้อโกงทั่วไปที่มีโทษ “จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” เป็น “จำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” เนื่องจากความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยมีลักษณะที่เป็นเหตุลงโทษของความผิดฐานฉ้อโกง เพราะการกระทำก่อให้เกิดความเสียหายมากกว่าและมีผลกระทบกับประชาชนทั่วไปไม่แตกต่างจากความผิดฐานฉ้อโกงประชาชน นอกจากนี้ การเพิ่มบทลงโทษกับผู้กระทำความผิดจะทำให้ผู้กระทำความผิดมีความยำเกรงต่อกฎหมายและมีมาตรการการลงโทษที่แรงกว่าความผิดฐานฉ้อโกงทั่วไป เนื่องจากมีความเสียหายที่เกิดขึ้นมากกว่าการทำความผิดฐานฉ้อโกง

3) ควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 348 จากเดิมที่บัญญัติว่า “ความผิดในหมวดนี้ นอกจากความผิดตามมาตรา 343 เป็นความผิดอันยอมความได้” เป็น “ความผิดในหมวดนี้ นอกจากความผิดตามมาตรา 343 มาตรา 347 และมาตรา 347/1 เป็นความผิดอันยอมความได้”

เมื่อการประกันวินาศภัยเป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับความผาสุกของประชาชน จึงควรกำหนดให้ความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยเป็นความผิดอาญาแผ่นดินด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้เป็นไปตามคุณธรรมทางกฎหมายของความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัย ทั้งนี้ เพื่อให้การปราบปรามการทำความผิดฐานฉ้อโกงการประกันวินาศภัยมีประสิทธิภาพและการดำเนินคดีเป็นการดำเนินคดีโดยรัฐมิใช่เป็นการดำเนินคดีโดยเอกชนซึ่งต้องมีการร้องทุกข์จึงจะสามารถดำเนินคดีได้

บรรณานุกรม

คณิต ฅ นคร. (2556). กฎหมายอาญาทั่วไป. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

คณิต ฅ นคร. (2559). กฎหมายอาญา ภาคความผิด. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

ณรงค์ ใจหาญ. (2543). กฎหมายอาญา ว่าด้วยโทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

ปกป้อง ศรีสนิท. (2550) ปัญหาการดำเนินคดีอาญาโดยผู้เสียหาย.รวมบทความทางวิชาการ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, หน้า 473-475

แสวง บุญเฉลิมวิภาส. (2546). หลักกฎหมายอาญา. (พิมพ์ครั้งที่ 4) กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

อภิศักดิ์ คำดี (2549). การฉ้อโกงการประกันวินาศภัย:ศึกษากรณีการประกันวินาศภัยรถยนต์

โดยผู้เอาประกันภัย. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.